Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Super prima parte Digesti veteris

Baldus <de Ubaldis>

[Mailand], 17. Nov. 1488

Incipit liber undecimus de interrogatorijs actionibus rubrica

urn:nbn:de:bsz:31-298565

Visual Library

a **D exhibendum.** No. qua mēte dicatur quid animaduerti cōuenit. Item qua mente aliquid fiat vt. j. ad trebel. l. ſtatuta vt i⁹ p Jacobū. Bal.

q **Queſtionis.** Vide hic Ja. τ. j. ad ſi le. τ ſi certus. Bald⁹. τc.

¶ Explicit liber decimus incipit liber vndecimus de inter rogatorijs actionibus rubrica.

In glo. rubrice ibi ꝓpoſitis incidenter ob hoc ipſum τ erāt actiones quaſi mercenarie vnde erat reperire actionē mercenariam τ actionem nobilem. Actio mercenaria erat que alteri deſeruiebat. Nobilis que principale negotium continebat hodie nō. ob hoc ipſum. i. vt fiant interrogationes nō proponitur actio mercenaria ſ; proponitur officiū iudicis quod quidam dicunt ꝙ non proprie dicitur mercenarium cū actio principalis nōdum ſit reſtituta τ dicunt ꝙ officiū mercenarium eſt proprie ꝙ deſeruit poſt li. ɔt. ſ; ante litē con̄. non proprie dicitur mercēnarium. ſed miſericorditer implorantur Ja. bu. τ hoc ſenſit glo. Sed alij doc. tenent ꝙ officium mercenarium ſit proprie ante lit. con. ſicut poſt vt patet. ſ. de procu. l. ſi reus paratus. Sed ante li. con. deſeruit circa emergētia poſt li. con. circa incidētia. τ circa abſolutionem vt ſupra de procur. l. ſi reus paratus τ ō edili. edic. l. ediles. §. item ſciēt. τ de damno infecto. l. ſi quis miſſum §. iudex cum ſy. τ hoc tꝫ cy. ſecundum. S. in. l. i. de iuſ. o. iudi. ¶ In eadem glo. ibi ſit dandus ſuper interrogati. petenda. ¶ In eadem glo. ibi miſericorditer in hoc eſt ius. q: vbi officium iudicis miſericorditer imploratur principaliter ꝓpter aliud. τ non propter ſe ibi non eſt neceſſarius libellus. τ hoc eſt ſniā nota illius glo. ꝙ declarat Bu. de officio proconſul. nequicꝙ. §. vbi decretum facit ꝙ nō. in auc. decriēt. τ ſe. §. pe. in fine magne glo. Si autem officio iudicis peterē dotio vel factum principale. τ eſſꝫ cā ō ſui natura ordinaria tunc bene requireretur libellus niſi vbi concluderetur non contra certam pſonā ſed ad remotionem cuiuſdā obſtaculi. vt. j. de auc. tu. ꝓſtendēde. τ nō per cy. C. ſi vt ſe ab hrdi. abſti. aūt. ſi omnes cum ſimilibus. Bal.

t **Otiens.** In actōe pſonali dirrigēda contra aliquem tanꝙ coherede reus interrogatur an ſit heres τ ex qua pte non iure actionis vt olim vt ō hoc fiat iudicium ſeperatum ſed ad preparationem iudicij principalis per officium iudicis hoc dicit. In tex. inſtituitur. i. inſtituenda dicitur ſecundum glo. hic. τ. j. e. l. de etate qui ex quadrante. Sed an ſit neceſſe ꝙ libelli oblatio precedat hāc interrogationē glo. ſenſit hic ꝙ non. q: non poſſꝫ formari libellus ſimpliciter. ſ; condicionaliter. vnde nec vera libelli oblatio dꝫ precedere. nec que ſit iudici. nec que ſit pti ſufficit ergo ꝙ dicat ſe acturum ēt libello non oblato ad hoc nō. in ſpe. de libelli conceptio. §. nunc oſtendamus in fi. τ per alber. galco. i in margarita. e. ti. tñ ſpe tꝫ contrarium ſecundum azo. prima pars ē verior. ¶ In tex. ibi interrogatio. ſ. predicta. ¶ In tex. ibi petitur. i. dicat ſe petiturum. ¶ In tex. ibi nedum ridēo quare interrogatur reus. ¶ In tex. ibi plus. i. hereditariam vltra portionem. ¶ In tex. ibi damni. q: ille qui plus petit dꝫ condemnari in expenſis tripli. arg. vt in §. tripli. inſti. de ac. ¶ In tex. ibi non vtimur per modum actionis vel dic non vtimur vt olim. q: indifferenter fiebāt hodie vero non fiunt niſi in caſibus expreſſis in iure enim reus non cogitur ridere de iure ſuo vt. ſ. de rei. vē. l. in ſpeciali. ¶ In tex. ante iudicium dicit ꝙ in interrogationibus que fiunt ad preparationem cogitur quis reſpondere ex equitate cetenus quatenus neceſſitas ꝓparationis poſtulat. τ tunc officio iudicis. vt hac. l. in prin. nō. non iuſ actionis vt hac. l. in fi. Sed ī hiſ que fiunt ad deciſſionē non cogitur de iure ſuo reſpondere ante iudicium. ſ; bene ridet litem con̄. ſup actione mota. τ ſic iure actionis in hoc cogitur. Itē; poſt li. con̄. quedā neceſſitas cauſatiua interdum incumbit ſibi ō iure ſuo docere. q: actor probauit ſuam intētionem. vt. C. de probatio. l. ſine poſſideris ſecundum Ja. bu. incumbit ēt reo reſpondere poſitionibus que tāgunt ius actoris ſecus ſi tangāt illius rei tantum per iſtum tex. quia ſup iſtis reus non interrogatur vt dixi. ſ. de rei vē. in ſpāli. τ eſt ſniā ſpec. τ Innocē. vt ibi recitaui adde dicit Ja. de are. ꝙ ē dña inter interrogationem ex officio. τ ſup poſitione eſt iſta. q: interrogatio rei ſuper interrogatione actoꝛ ſit ſolum ex neceſſitate preparationis iudicij. ſed ſup poſitione ſit eo ipſo ꝙ poſitio ē pertinēs ſ; Ja. Eſt alia differētia ꝙ dubitans interrogat. ſ; dubitās non ponit immo intelligitur affirmare quod ponit vt nō. in §. ꝙ obſeruari. Eſt tertia dña. quia interrogatio ſit ſolum ex pte actoris poſitio autem ſit ex pte actoris. τ rei. Item interrogatio poteſt fieri in quacunqꝫ pte litis. vt. j. e. l. vbicunqꝫ. ſed non poſitio vt extra de fide inſtru. cum Johānes heremita dixerunt ēt quidā ꝙ poſitio negatiua non procedebat ſecus in interrogatione quod non eſt verum in. c. primo de confeſ. libro. vi. de articulo negatiuo dicit vt le. τ nota. in. l. i. §. i. de in. actuqꝫ pri. τ in. l. ij. C. de erro. aduo. per cy. quia vbi negatiua eſt probabilis ibi admittitur articulus negatiuus ad probandum. Item ꝙ ex officio iudicis fiat interrogatio negatiua habes tex in. c. cum. Johannes heremita ſecundum federicum de ſenis. ¶ In tex. ibi ad probatiōes nō. ꝙ reſponſio rei habetur pro legiptima probatiōe cōtra ſe. ¶ In tex. iudices cōpetentes nam coram incōpetenti nō valet confeſſio vbi exigitur ꝙ fiat in iudicio vt extra de iudic. at ſi clerici facit. l. pen. C. ne de ſta. defun. ¶ In glo. ibi inſtituenda ſententia huius glo. eſt ꝙ debent fieri interim interrogationes ꝓparatorie ne actoꝛ decipiatur in formatione libelli. τ dicit ēt iſta glo. ꝙ non admittitur libellus dicit etiā iſta glo. ꝙ ſi ſimul interpretētur dꝫ ſequi iuſ ordinem. τ nō. glo. que incipit tria. hec glo. pfecte declarat quando ſit interrogatio in reali vel pſonali iudicio an quis ſit heres. τ pro qua pte. ¶ In glo. que incipit ſi circa damna. Iſta glo. enumerat cāus in quibus dꝫ fieri interrogatio adde arg. C. de petitione hereditatis cogi. ¶ Item adde ar. ꝙ nō. in. c. i. de reg. iur. li. vj. in glo. ordinaria. Item adde aliuꝫ ꝙ vbi interrogatio eſt obmiſſa poteſt ſuppleri in quacunqꝫ pte iudicij vt. j. e. l. vbicunqꝫ τ ſi iudex non ſuppleat que ſint principales ptes eius dic de excep. rei iudi. ſi a te. §. i. ergo iſta glo. ꝙ confeſſiones ad ꝓparationem iudiciorum non valeāt niſi corā iudice facit ꝙ nō. C. de li. cā iubemus. Sꝫ in confeſſionibus que fiunt ad deciſſionē glo. diſtinguit veruꝫ confeſſiones fiāt ad liberādum. τ valꝫ ēt ſine cā an ad obligādum. τ tunc requiritur cā vbi contrahitur ſola confeſſione vt i mutuo. τ in dote. τ hoc extra iudicium. ſed in iudicio nunꝙ requiritur cā. τ valꝫ confeſſio informis. Iſta eſt diſtinctio gl. τ aduerte. q: glo. facit differētiam ad obligādum vel liberādum reſpectu cāe. Et eſt iſta dña vera in pſonali actione. ſ; in reali dic vt nō cy. C. de iure τ facti igno. l. cum falſa. Eſt ēt alia differētia. q: ad liberādum valet pte abſente vt ī aut. de teſti. §. τ lꝫ. Sed ad obligādum reffert. Aut confitetur tale quid ꝙ ipſe ſolus poteſt exercere. τ tunc preiudicat vt. l. pomponius el primo de negocijs geſtis. ¶ Aut tale quid ꝙ requirit conſenſum duorum. τ tunc non preiudicat vt infra de confeſſio. l. certum. §. ſi quis abſente niſi eſſet cōfeſſio dirrecta per nuncium vel epiſtolam quia tunc videtur facta inter pñtes vt. j. depoſiti publia. §. fi. licet tamen inter abſentes non faciat plenam probationem facit tamen aliquod indicium vt. j. de iure iur. l. ſi duo patroni in prin. extra de ſucceſſ. ab inte. c. cum dilectꝰ. nec ob. ꝙ dixi de cōfeſſione ad liberañ quod nō. ſ. de pac. Idem in duobus q: ibi loquitur in pacto. hic loquoꝛ in confeſſione lꝫ etiam ī pacto illa glo. habeat glo. contrariam in. l. non ſolum. §. libera

tionis de li.lega. ¶ Itē non ob. de liber. le. l. aurelius in fi. quia ibi fit confeſſio in vltima voluntate ⁊ ideo non facit ꝓbationem quia tunc preiudicaret teſtatori quia non eſt ō natura vltime voluntatis vel ibi teſtator confitebatur incidenter ꝑ legatum ſecus ſi ſolum diceret confiteor me debere vel mihi eſſe ſatiſfactum vt nō. cy. in. l. generaliter. C. de nō nu. pe. Canoniſte dicūt ꝙ ſi teſtator confitetur ſe vſurarium ſtatī eſt confeſſioni extra de ſepul. c. porbia. Adde tamen ꝙ ſi cōfeſſio emanaret inter prohibitos nullam faceret probatiōem quia eſt prohibita vt. ⁊. de probat. l. qui teſtā. ⁊ de le. iij. cum quis decedens. §. codicil. ⁊ §. titia. Bal.

q **Uia plerunque**. In tex. ibi q; plerunque hoc dicit dic vt dixi in. l. ij. de condic. furtiua. Bal.

u **Oluit** **Quod ait**. hunc. §. declara vt nō. in ſpe. de iterro. ac. circa fi. ymo. l. l. x. C. ō villa. a ꝓcedēte. §. exigit ſeſſio ꝓ tribūali.

r **Qui interrogatur**. Nō ꝙ debꝫ dari terminus ad deliberatū vnde ei qui reſpondet dubito debet dari copia interrogatōum ⁊ poſitōum vt nō. in ſpec. de teſte. §. nunc videnū ſunt ⁊. v. eſt autem adde in iſta. l. quod nō. cy. C. de excep. ſiquidem in fi. ⁊ archi. l°. diſtinct. penderet. Et ex hoc colligē ꝙ copia poſitōuꝫ debet dari parti pro quo bene facit. ō. de edē. l. l. §. edenda de quo vide Bal. in aut. que ſupp°. C. de ꝑci. impa. offer. ymo. l. ſupplicare. §. vt lite pen. Et nō ꝙ ibi loquitur de deliberatōne partis ſed eſt quedam alia deliberatio iudicis vt quando iudex dubitat vtrū ſit pertinēs vel impertinens poſitio ⁊ tunc non currit interim terminus parti donec declaretur vt nō. in clem. ſepe in glo. ſed verbū illud de ver. ſign. in cle. vel iudex mandat rūderi ſaluo iure impertinentium ⁊ non admittendorum vt nō. de offi. de le. cum contingat in glo. or. ⁊ de elect. conſtitut circa finem cle. vbi de hoc. Baldus.

r **I ſine**. Valet reſponſio ſine interrogatione hoc dicit ⁊ vide ꝙ no. C. de probat. non nudis. ¶ In glo. aſſeuerare. Et dicit Inn. per hunc tex. ꝙ reſpondēs poſitioni cui vel quādo non dꝫ reſponderi tū ſibi preiudicat extra ō dolo. ⁊ contu. c. prout nobis niſi reſpondeat pmiſſa proteſtatio. ⁊ impertinētia ar. de damno in fecto. l. ſcot. ⁊ ꝙ dixi. ō. c. l. qui interrogatur tene mēti glo. hic ꝙ reſpondēdum eſt ad interrogatiōē aduocati lꝫ cum aduocato non fugdetur iudicium vt nō. in. l. l. §. pueritiam de poſtu. ⁊ ē argu. quia aduocatus ſolus poſſꝫ producere iterrogatiorium teſtis.

Alius. Per hunc. §. dicit Jaco. ō arc. ꝙ ſi pcbitor eſt ingreſſus monaſterium non rūdebit poſitionibus monachus. ſed monaſterium. q; non hꝫ plus iuris monachus ꝙ vnus de capitulo cum ſit ius prīncipium totaliter monaſterium conuerſum quod dic vt nō Ja. in. l. ij. C. de iuramēto cal. facit ꝙ nō. in. c. ij. de here. in clemē. ⁊ in. l. ſi peculium. §. i. de peculio. Bal.

r **I deffenſor**. Hoc principium declara. vt nō. ō. de procur. l. non ſolum in principio. Baldus.

q **Uinterrogatus** **Niſi forte**. Nō. hunc. v. ꝙ talis eſt intelligēda indeterminata rūſio qualis proceſſit interrogatio ſm oldr. vel ſic talia ſunt ſubiecta qualia predicamēta demonſtrāt. h. d. ſꝫ Ja. de arc. ⁊ ſpe nō. ⁊. de vino. lega. l. ſi. §. cui dulcia. ⁊ inducit. ⁊ inducit ad. q. vt ibi ꝑ eum ⁊ ar. huius litere determinate. Mar. ſul. ꝙ teſtis product. ſuꝑ veritate. ⁊ ſuper fama qui interrogat. ſuꝑ capitulo de veritate dixit ſe nihil ſcire vel adiecit illa verba ſe nihil aliō ſcire ꝙ non videtur depoſuiſſe de fama. q; rūſio reffert ad interrogata. ⁊ ideo ſuꝑ fama dꝫ examinari ⁊ facit quod nō in ſpec. de notorio crimine. ⁊. fama. v. quid ſi teſtis. Itē inueni ꝑ hunc. §. determinatā aliam eām. Teſtis dicit titiū poſſediſſe. x. ānis interrogatus quomodo ſcit dixit q; vidit. Modo allegatur ꝙ iſta cā eſt inſufficiens ⁊ poteſt vidiſſe et per vnam diem breuiter intelligēda eſt rūſio ſm dictum ꝑ hunc tex. q; illa que ſunt in termino ad quem fit relatio intelligantur ſpecificata in termino refferente. vt. l. in ſumma. ⁊. de re iudi. Baldus.

Summatim. Nō. ꝙ ſummaria cognitio adhibetur in ꝑparatorijs iudiciorum idem de peculio. ¶ Nō. ꝙ interrogationi impertinenti non dꝫ reſponderi hoc. d. Bal.

n **On alienum**. Qui negat ſe dominū non poteſt vti dīio ī lo. h. d. Et dicit innoc. ꝑ hanc. l. ꝙ ille qui negat ſnīam lectam non poterit vnq̄ ea vti. C. de fide inſtru. S. ꝑpetuus facit. C. de le. l. pe. ⁊ eſt ar. ꝙ ex poſitione negata non poſſit ſe quis iuuare. Et vide nō. per Ja. de damno infec. l. dāni. §. cum pariter ⁊ tene mēti hāc. l. arg. huius. l. videt ꝙ ſi quis faciat poſitionem ⁊ addiciat hoc verbum ⁊ pono diuiſim ⁊ aduerſarius ſimpliciter negat ꝙ vīdtur ad totum reſpondiſſe intelligēdo hic ꝙ illa verba ꝓ qua pte ſunt pars interrogationis ad hoc in. c. fo. §. preterea de teſti. li. vi. ⁊ de confeſſionī. c. ij. c. li. ⁊ per hoſtien. ō preſcrip. audiuis. Baldus.

d **Etate**. Ratione dubitationis ꝫ rūſio facta a minus legiptima pſona puta a minore ſine auctoritate tutoris. h. d. tex. cum glo. facit. c. de peri. hē. ſi putas. ⁊ adde quod nō in. l. ij. §. obſeruari. C. de iuramēto cal. ⁊ in ſpec. de actor. ij. colum. v. porro. ⁊. v. ſequenti. Baldus.

r **I quis**. Nō. ꝙ habet fides verbis ſuis contra ſeipſum. vnde hoc ar. dicit Inno. ꝙ proteſtatio facit fidem contra proteſtantē. vt ſpe nō. de elec. cannana ⁊ expreſſius ī fra. l. finali pro derelicto. ⁊c̄. Bal.

r **I cum eſſet**. Conuictus de mēdatio habetur pro confeſſo ſuper toto hoc dicit. ¶ In tex. ibi conuictus tamquā heres ex aſſe. ¶ Nō. ꝙ non videtur mētiri ille qui errat. nec punitur rōne mendacij. ⁊ eſt rō ſm glo. quia mendacium eſt falſa ſignificatio vocis actus cum mente fallendi. Bal.

Qui tacet. Contumax habetur pro negāte cōuicto de mendacio. h. d. ꝛi hoc eſt dicere quātum ꝙ contumacia in rūdendo habet vim probationis contra eum. ⁊ ſi nocet confeſſio habetur pro cōfeſſo. ⁊ ſi ei nocet negatio habetur pro negante. vt nō. ⁊. de acqui. heredi. ꝙdiu. ⁊ i. c. ij. de cōfeſ. li. vj. Et adde qō dicā. ⁊. c. l. ſi filius eī p°. ¶ In tex. negaſſꝫ ⁊ quiet° eſſꝫ. vt. ō. ꝓx. §. i gl. in prin. ibi pilatus fecit. Item ibi erat interrogatio calumnioſa. Item criminoſa ⁊ ideo non debuit reſpondere dicit. Innoc. ꝙ contra tacentem perperam eſt preſumptio vt extra de preſumpt. nonne chriſtus autem non tacuit perperam

Quod autem ait. Non reſpondēs ad propoſitum non videtur reſpondere vel ſic ille qui non reſpondet ad factum habetur pro contumace ⁊ impertinens reſponſio nō eſt reſpōſio hoc dicit. Baldus.

r **I interrogatur**. Appellatione partꝭ dimidia continet hoc dicit ⁊ eſt ratio quia ſola dimidia eſt pars equalis. Baldus.

n **Ihil intereſt**. Paria ſunt non rūdere vel reſpondere obſcure hoc dicit vnde obſcure reſpondens habet pro contumace niſi declaret reſponſionem. Ille autem dicitur declarare qui exponit reſponſionem non qui

perimit vt extra de accuſa.cum delicti. ¶Nõ.hic ar.ꝙ nõ ꝓcedit iſta reſpõſio credo prout in tali inſtrumento cõtinetur de hoc nõ.in ſpe.de teſte.§.qualiter.ꝟ.quid ergo ⁊ .ꝟ .cete rum quia non releuat aduerſariũ ab onere probãdi ⁊ iſtud eſt verum niſi poſitio ſit facta ſuper inſtrumento quia cum poſitio ſit concepta per relationem ad aliud reſponſio cõfor mis poſitioni eſt admittenda vt ſupra.e.l.ſi deffenſor. ꝟ.niſi forte ⁊ ita practicatur. ¶Item eſt hic ar.ꝙ non admittatur reſponſio condictionalis quia incerta hic adde ꝙ nõ.Inno. .c.de excep.ſiquidem.Baldus.

c **X cauſa.** Scriptura excuſat errantẽ ⁊ allegatur pro offendente rebã nitũ nondum canzellatum de banno ꝙ ſit excu ſat.propter auctoritatem ſcripturẽ ꝙ eſt ipſa ve ritas.⁊ facit.j.de adulte.l.pe.⁊ de admi.tu.ẽt.

q **Ui interrogatus.** Confeſſio partificatur contractui ⁊ adde hic ꝙ nõ.in ſpec.de actu.§.i. .ꝟ.quid ſi latro ⁊.j.de pecu.l.depoſiti.§.ſi filiꝰ ⁊.c.de li.cã.iubemus. ¶In tex.mihi facit.l.non auget effe ctum confeſſionis.Baldus.

q **Ui iuſto.** Reſpondens falſum dolo vel lata culpa non excuſatur ſecus ſi culpa leui hoc dicit ⁊ eſt fortis rõ quia interrogatio fit gratia alterius partis tantum ⁊ ideo venit dolus ⁊ lata culpa ꝙ nõ.Bal.

c **Elſus ſcribit.** Poteſt quis reuoca re ſuam reſponſionem re integra ſi ius aduerſarij nõ eſt factũ deteriꝰ hoc dicit. ¶Aduertatis aut qs vult reuocare ad euitationem damni aut ad conſecutionem cõmodi. primo cãu poteſt vt hic ⁊ nõ.inſti.de act.§.item mixta eſt actõ de eo. ¶2° cãu non poteſt vt ſi negans velit hr̃e beneficiũ con feſſionis ex forma ſtatuti niſi ratione etaẽ.vt.ſ.de minoꝛ.ſi ex cã.§.nunc videndum. ¶Et aduerte quia hic loquitur õ ratione fcã ad cauſe ꝑparationem.vbi ante liẽ.cõẽ.põt reuo cari libere ſi ius aduerſarij non eſt factum deterius ſʒ poſt litem cõteſtatam non niſi probetur error fcĩ error iuꝛ ñ ſuf ficit vt.j.de cõfeſſ non fatetur ¶Et dicit glo.ꝙ preſumiẽ error probata veritate in contrarium quia hoc ipſo ꝙ ꝓba tur rem aliter ſe habere preſumitur erratum ſi error alias eſt tollerabilis facit quod nõ.j.de noua.ſi qs delegauerit.⁊ .l.ij..C.de erro.aduoca. ¶Si autem reſponſio fiat ad liẽ. cte.dicitur ꝙ non poſſit reuocari ſʒ interpretari ſic vt extra de accu.cum dilecti facit quod nõ.in. l.iura. C.de agno de ſerto.Si ãt reſponſio poſt liẽ.cont.ad veritatis indagationẽ non poteſt reuocari.niſi ſit erronea beneficio reſtitutõnis.vt .j.de fideicom.fideicõmiſſum.⁊ adde hic quod nõ cy.c.de iuꝛ.⁊ facti igno.cum falſam pro.q.⁊ Innoc.de excep.cum venerabilis. ¶Nõ.hic ꝙ ex epiſtolis amicoꝛũ recipit qs informationem veritatis.

r **I filius.** Confeſſio preiudicat confitenti tacere vero habetur pro negati ua reſponſione hoc dicit. ¶In tex.ibi ſuccurrẽ dum probata veritate per abſentationem prece dentem quaſi dicat. ¶Taciturnitas imitatur veritatem vbi de ea conſtat.vbi de ea non conſtaret fieret interpretatio cõ tra contumacem vt ſupra.e.de etate.§.qui tacuit. ¶Uel in tellige ꝙ ſuccurritur ei contra ceteros non contra aduerſari um in lite inchoata vt hic ſit ſenſus ꝙ iſta taciturnitas non habeat vim actionis alias additionis.q: non cõtinet animi ex preſſionem ſed bene haberet vim probationis inter partes. vt in.§.qui tacuit tene menti.adde quod dicam in.l.fi.j.co. ¶Querit Iac.bu.hic verum contumax habeatur pro con feſſo. ⁊ non loquor in contumace non veniendo.nec de con tumace in non reſtituẽdo.q: non habetur pro confeſſo.vt.j de ap.creditor.§.iuſſus ſed loquor de contumace in non re ſpondẽdo.Intelligo ẽt de eo contumace qui eſt vere contu max.⁊ non pretendit cãm non rñdendi.vt ſupra.e.qui inter rogatẽ.breuiter glo.dicit ꝙ habetur pro confeſſo.vt.j.de cõ feſſo.certum.§.i. Iac.dicit ꝙ ſiue ſit preſens ⁊ certificatus ſuper quo debeat rñdere ſiue ſit abſens ⁊ ſimiliter certifica tus ⁊ contumax habetur pro confeſſo.vt.j.de confeſ.certũ .§.i.ſecus ſi non ſit certificatus ſuper quo q: ficte confeſſio non cadit.ſuper eo. ſuper quo ficta non poteſt cadere fac ta cõfeſſio.i.ſuper eo quod quis ignorat ſecundum Iaco. ¶Ex hoc ſumme argumentum ꝙ lapſus termini bãni ex forma ſtatuti non hʒ vim confeſſionis niſi abſentum factum ſit plenarie declaratum.vt extra de dilaẽ.ꝑpꝰ.ſed Iaco.in.l. .i.§.ex hoc reſcripto de ven.inſpi.dicit ꝙ contumax habeẽ pro confeſſo in his que reſpiciunt cauſe preparationẽ vt in .§.qui tacuit. ¶Item in his que fiunt ad veritatis indaga tionem poſt liẽ.cont.vt nõ.in.d.l.certũ.§.i.ſecus in interro gatẽ.q fit ad litis ichoationẽ ſeu ad ſolẽnitatẽ iudicij.vñ q ñ rñdet libello ñ vr̃ ꝑpea litẽ conteſtari nec confiteri quia ibi deſideratur verborum ſolemnitas vt ſupra de nova.queſtiõ in prin.ſecundũ Ia.de are.⁊ ol. ¶Lu.dic.vt habes hodie tex.in.c.ij.de confeſſis li.vj.ille tamen tex.finaliter non põt intelligi qui tex.videtur requirere quatuor vt non reſpõdẽs habeatur pro confeſſo vt poſitio ſit iurata ex parte ponentẽ ſaltem per iuramentum calumnie quod generaliter preſtaẽ pro tota lite ꝙ poſitio ſit lecta parti ꝙ ſit iuſſus ſeu monitꝰ reſpondere ⁊ ꝙ non habeat probabilem cãm reſpondendi alias accuſandi. ¶Si quod iſtorum deficit nõ habetur pro confeſſio. ¶Sʒ quero hic verũ iſte contumax audiatur ap pellans videtur tex.ꝙ ſic in.l.generaliter. §.i. C. de rebus credi.⁊ Ia.de are.tenet in.l.ij.C.de iuramẽto calũ. ¶Nõ eẽ.ꝙ verus contumax non appellat quia id eſt verum in contumacia in non veniendo ſecus de contumacia ĩ non reſ pondendo. Ratio diuerſitatẽ eſt quia contumax ĩ non veniẽ do contrahit hermodicium ⁊ fingitur deſerere litẽ.Et ideo litem deſertam non reſtaurari.ſed per contumaciã in nõ rñ dendo vel in non reſtituendo non contrahitur hermodiciũ nec videtur renunciari liti ꝙ nõ.

c **Xceptionibus.** Etiam confeſſio non denegantur legiptime deffenſiones loquitur tñ hic de confeſ ſionibus compaſſibilibus cõfeſſioni ꝙ confeſſio mea mihi prodeſt per obliquum lʒ non principaliter. ⁊ dir recte ſ in glo.vnde rõne inſeperabilitatis ille qui habetur ꝓ herede contra ſe habetur pro herede pro ſe.⁊ ſi vtitur iuri bus heredis non poteſt ei opponi ꝙ non ſit heres ꝙ nõ.

c **Onfeſſionibus.** Confeſſio debʒ eſſe vera actua liter vel potẽtialiter alias non eſt obligatoria ſi ne ſit in poſſibilis de natura ſiue de iuꝛ hoc dicẽ cum.l.ſequenti.⁊ vide Iac.in.l.filius ſi ãnis om.cã ⁊c.

r **I ſeruus non ſit.** Nõ. argumẽ tum ꝙ ſi eſt datum bãnum pluribus ex eodem facto.⁊ aliq ſunt contumaces aliqui non ſunt contumaceẽ ha bentur pro confeſſis.

q **Ui ex parte.** Quod quis ĩ vno iudi cio confitetur in alio iu dicio poteſt negare hoc dicit ⁊ quotidie allega tur ¶U.l ſic quia hec.l.non loquitur de confitẽ te ſed de eo qui adheſſit confeſſioni ille qui ĩ vno iudicio ſe quutus eſt confeſſionem meam in alio iudicio poteſt ab ea recedere ⁊ penitere ⁊ venire contra tenorem primi proceſ ſus inter diuerſos ⁊ vide Inno.de iuꝛ iuꝛ.c.mulieri.

r **I filius cum.** Ubi iudicium non eſt fundatum cũ legiptia perſona contumax non habetur pro confeſſo ⁊ eſt hoc nõ dignum. ¶Unde accuſatẽ.a bannito qui per formam ſtatuti non debet audiri licet patiatur ſibi labi terminum banni non habebitur pro confeſſo ex forma

alterius ſtatuti quia accuſator non eſt legiptimus ipſo iur ꝗ
verba ſtatuti ſunt probibitoria ſꝫ ſi verba ſtatuti eſſent pmiſ
ſoria exceptionis nunc ſecus. quia teneret proceſſus ex quo
nõ opponitur. ⁊ adde quod nõ. ī. in. ſol. vir bonus. ¶ Nõ
hic argumentum ꝙ vbi poſitio non debet admitti ratione p
ſone. vel ratione materie. vel ratione forme ꝙ contumax nõ
habetur pro confeſſo. vt in ſpec. de teſte. §. nunc videndum
. v. ceterum. ⁊ ibi allegatur iſte tex.

q **Uiſeruum**. Nõ. in. v. nec obet ꝙ
ſi homicida non eſſꝫ ō
capitatus pro homicidio ꝙ hoc non releuat ve
rum homicidium quod nõ. Baldus.

i **N iure**. Ji tex. mittatur ex officio iudi
cis. ⁊ facit in auct. ō trie. ⁊ ſe.
. §. penul. ⁊ vide in ſpe. de interro. que fiunt an
te liſ. conte. §. i. v. ſciendum. Bal.

u **Bicunqꝫ**. Jn glo. ſuper verbo dubiũꝫ
nota bene hec exempla. vel
pon: exemplum per legem age . C. de tranſac.
vbi iudex ſupplet interrogando ſuper exceptio
ne obſcura propoſita. ¶ Jtem vide aliud exemplum quod
nõ. C. de tranſac. vbi pactum. ¶ Jtem vide aliud exemplũ
de fide. inſtru. cum Johãnes heremita. ¶ Quid ſi iudex po
teſt ſupplere ex mero officio. ⁊ non vult an ab hoc grauami
ne poteſt appellari dicit ſpecu. ꝙ non quod eſt verum quã
do officium iſtud non reſidet in parte ſeu in imploratione p
tis iam ideo non appellat. quia non tangit ius partis. vt nõ
in ſpec. de officio iudi. §. impedit. v. quid ſi iudex. ꝙ nota.
¶ Jtem ex hac. l. dicit Guil. de ſuza. quod interrogatio ob
miſſa in principio etiã poteſt ſupplere in quacunqꝫ pte litis
¶ Quero hic ſi iudex laycus poſſit interrogare ſup matri
monio vel ſuper clericatu ⁊ videtur ꝙ non quia cã ſpualis
eſt alterius fori principalis vt extra de ordo. cogi. c. tuã ſpe
cu. dicit contrarium in ti. de ꝯuen. ⁊ recon. quia bene poteſt
interrogare partem ⁊ ſi confitetur tenet confeſſio quia fit ō
plano non per modum contradictionis vt notatur in ſpec.
de conuentionibus ⁊ recon. Baldus.

p **Rocuratore**. Cõfeſſio facta ĩ iudi
cio nõ nocet cõfitẽti reſ
pectu illorum quos illud iudiciũ non tangebat
hoc dicit ⁊ nõ. legem. ¶ Nõ. ꝙ confeſſio nõ ꝑ
deſt tertio qui non fuit in iudicio ⁊ vide cy. in auten. ſacram
pubeꝝ in. x. q. ⁊ l. antique ad velley. in iij. q. ⁊ in. l. j. C. de
iur ⁊ facti igno. ¶ Op. de. l. ſi filius primo reſponſo ſupra
. e. ſo. ibi loquitur in filio qui non erat heres actualr nec po
tentialiter vnde talis confeſſio non poteſt inducer immiſſio
nem ibi non erat potentialiter heres vel non preiudicat vi p
hationis vt hic ſed vi aditionis vt ibi. ¶ Contra iſtam ſolu
tionem facit ꝙ iſta confeſſio non videtur facta animo adeũ
di de nouo ⁊ actus a gẽtium ⁊c̃. vt in. l. non omnis. ⁊ ſi cer.
pe. ſimile nõ. in. l. iij. in prin. de acqr. poſ. ⁊ vide quod nõ. in
ſpec. de ſuc. ab inte. v. pone quidam. ¶ Et nõ ar. per hãc le
gem ꝙ lꝫ quis contrahat vt heres iſtud facit ſibi preiudici
um quo ad contrahẽtes. ſed non quo ad tertium ar. ⁊. de li.
lega. aurelius in fi. ⁊ hic. nam equiparo iudicia ⁊ cõtractus
vt notatur. C. famil. herci. l. in familie in magna glo. ¶ Vlti
mo quero egi contra te vt heredẽ titij patris tui ad. x. ex
cauſa mutui confeſſus fuiſti te heredẽ. ⁊ fuiſti condemna
tus. deinde ago contra te ad. xx. ex cã venditionis velut cõ
tra heredem titij patris tui. Tu in hoc iudicio negas te ip
ſius heredẽ. Ego contra te ꝓduco confeſſionẽ p te factam
vel ꝓbationes factas in alio iudicio ſup hoc nunquid hoc
ſufficiat glo. in. l. is apud quem. C. de edẽdo videtur tenere
ꝙ ſic. ⁊ hoc ẽ hic ſꝫ Jo. ⁊. o. Bar. in. l. geri. ff. de acqui. he
reditate in. ij. principali. q. pro quo facit hec. l. ⁊ ī. e. l. ſi fili
us in prin. que videtur velle ꝙ acta facta in vno iudicio fa
ciunt fidem in alio inter eaſdem pſonas tamen poteſt dici
ꝙ hic non aperit verum in eodem iudicio vel alio. ¶ Jtem
facit. qꝛ contra ꝓpriam confeſſionem nemo venire poteſt. l.
generaliter in fi. de non nu. pecu. ⁊ extra de probat. c. per
tuas facit quod nõ. Jnnoc. ⁊ cõpoſt. extra de elec. C. per
inquiſitionem deeſt ⁊ in ſpec. de confeſſ. §. nunc videndum
circa prin. ver. quid de confeſſ. ⁊ per eundem in. c. vt extra
de elec. li. vj. ¶ Sed ſalua pace predictorum videtur mihi
expreſſũꝫ cõtra eos in dcã. l. fi. de interro. ac. ⁊ ibi nõ. ī glo.
⁊. e. ti. l. ⁊ quia in fine nam quis poteſt in vno iudicio confi
teri ⁊ in alio negare vt in autẽ. Jtem poſſeſſor. c. qui potiõ
. i. pi. ha. ⁊ per hoc. ff. de iur iurando. l. ſꝫ ⁊ ſi poſſeſſori. §. fi.
⁊. l. ſe. ⁊ quia cõfeſſio facta abſente aduerſario nõ nocet cer
tum. §. ſi quis. ff. de confeſſ. ¶ Propterea qui ſemel ſe dicit
heredeꝫ non poteſt deſinere eſſe heres vt. l. ſicut. c. de repu.
here. facit. ff. de iur iur. l. ſi duo. ſꝫ dici poteſt ꝙ illud ibi iõ
eſt quia venditio ſine pretio eſſe non põt. §. ſi quis iurauerit
¶ Jn contrarium facit. ⁊ hoc videtur eſſe. primo per. l. cũꝫ
queritur. ff. de excep. rei iudi. vbi actori ex alia re vel cauſa
non ob. excep. rei iudi. ergo multo fortius cã vel re mutata
acta reo obſtare non debent quia non debet actori licere qꝛ
reo non licet. l. non dꝫ de re iur. etiãꝫ quia fauorabiliores ſu
mus reĩ. vt. e. ti. l. fauorabiliores ⁊ pro hac opy. bñ facit ex
tra de te. co. c. ij. §. veruꝫ tamen ibi notatis per her. ⁊ Jnno.
qui de hoc ibi late nõ. in glo. ſic enim fertur ſentẽtia ⁊ ĩ glo.
vltima ⁊ idem tenꝫ ipſe Jnno. extra de teſti. c. veniẽs. ij. Jn
glo. mirum videtur vbi de hoc ſatis tangit ⁊. e. ti. cum ĩ tua
in glo. nunquid ſi mortui ⁊ archi. iij. q. i. in ſumma in glo. ad
ō vt. ff. ꝙ me. cauſa vbi recitat ⁊ approbat pdicta nõ. p Jn
no. ⁊ hoc puto uerum. ſ. ꝙ nõ facit fidẽ mutata re vl' cauſa
etiam inter eaſdẽ pſonas. credo tñ ꝙ faciat talem qualẽ pre
ſumptionẽ ⁊ ō hoc tangitur p Albertum Galeoti in ti. ō con
feſſio. v. ſed an confeſſio. Albricus ⁊c̃. Baldus de peruſio.

Deo gratijs . expletum eſt commentum dñi. Baldi de Peru
ſio ſublimi ingenio emeritum ſuper primo. ff. veteris libro.
Opus vtiqꝫ ſi reliquũ ſuper ſequentibus libris adicias au
reum ⁊ a preclaris hominibus ſummo ſtudio deſiderandũ
quod ex omnibus ipſius ptibus conſtat. verum ſi auctoris
excelentiã requiras. nihil habet tota iuriſtarum reſpublica
eo admirabilius. Si operis dignitatem. non quidẽ ex alioꝝ
cõmentarijs. vel ex mercenaria aliene laudis recitatione cõ
fectum ſed totum fere ex proprio artificis metallo elabora
tum inuenies. Si vtilitatem ab honeſto non diuiſam petis.
ſiue pedeſtri ſiue equeſtri bello certaueris ſemper ĩ ipſo ſcu
tum ⁊ tela reperies. Si in legẽdo voluptatem vel in ſtudẽ
do oblectationem cupis nõ ſecus ex amenſiſſimo roſario va
rios flores legere tibi ipſi videberis. Si deniqꝫ operis emẽ
dationem iuſticiamqꝫ deſideras ſuper auctor tam doctum
tãqꝫ laborioſum ⁊ fidelem habuiſſe alumnuꝫ. Et ne magni
tudo pcij te perterreat dono tibi dabitur ſi dignuꝫ te preſtite
ris. Vale.

M. cccc. lxxxviij. die. xvij. Menſis Nouembris.